

वात्सीपुत्र m. der Sohn der Vātsī: 1) N. pr. eines Lehrers Çat. Br. 14, 9, 4, 31. fälschlich वत्सी^० geschr. WASSILJEV 34. 61. 230. TĀRAN. 292. 298. — 2) Barbier TRIK. 2, 10, 3.

वात्सीपुत्रीय m. pl. die Schule des Vātsīputra VJUTP. 210. BURN. Intr. 446. 369. fg. Lot. de la b. l. 337. 489. WASSILJEV 37. 230. 233. 253. 262. 269. TĀRAN. 4. 130. 271. fgg. 292. Oesters fälschlich वत्सी^० geschr.

वात्सीमाण्डवीपुत्र m. N. pr. eines Lehrers Çat. Br. 14, 9, 4, 30.

वात्सीय m. pl. N. einer Schule P. 4, 1, 89. Schol.

वात्सीहरण adj. aus वत्सीहरण gebürtig gaṇa तनशिलादि zu P. 4, 3, 93.

वात्स्य 1) adj. von Vatsa handelnd ÇĀṆKH. ÇR. 16, 11, 19. — 2) m. parox. patron. von वत्स gaṇa गर्गादि zu P. 4, 1, 105. Schol. zu 4, 1, 102. 117. 6, 1, 197. 8, 4, 66. VOP. 7, 1. 8. ÇAT. Br. 9, 5, 1, 62. 10, 6, 5, 9. 14, 3, 4, 22. KĀTJ. ÇR. 1, 1, 11. 3. 6. 5, 13. 4, 3, 18. MBH. 1, 2049. VARĀH. BRH. S. 21, 2. VP. 277. BHĀG. P. 12, 6, 57. Verz. d. Oxf. H. 34, b. N. 5. 33, a, 34. Schol. zu AV. PAṬ. 2, 6. pl. Bez. einer Völkerschaft MBH. 7, 396. — 3) n. oxyt. nom. abstr. von वत्स Kalb gaṇa पृथ्वादि zu P. 5, 1, 122.

वात्स्यगुल्मक m. N. pr. einer Völkerschaft Verz. d. Oxf. H. 217, b, 20.

वात्स्यायन 1) m. patron. von वात्स्य gaṇa शार्ङ्गवादि zu P. 4, 1, 73. VOP. 7, 1. 9. TRIK. 2, 7, 23. H. 833. TAITT. ĀR. 1, 7, 2. HALL 20. ders. in der Einl. zu VĀSAVAD. 9. 11. fg. MUIR, ST. III, 210 (fälschlich वात्सायन). Verz. d. B. H. No. 1403. Verz. d. Oxf. H. 13, a, 14. 109, a, 7. 113, b, 43. 167, a, 39. 178, a, 35. 215, a, No. 317. 256, a, N. 3. MADHUS. in Ind. St. 1, 21, 7. PAÑKĀT. 43, 9 (als Verfasser des Kāmaçāstra). f. वात्स्यायनी gaṇa शार्ङ्गवादि zu P. 4, 1, 73. — 2) adj. (f. ई) zu Vātsjājana in Beziehung stehend WEBER, Nax. 2, 392.

वात्स्यायनीय adj. von Vātsjājana verfasst; n. ein von ihm verfasstes Werk NĀJAS. in den Unterschrr. des Comm. Verz. d. Oxf. H. 216, b. 27. 218, a, 14.

वाद (von वद्) 1) nom. ag. ertönen lassend, spielend: भेरिशङ्ख^० MBH. 6, 33; vgl. वीणा^०. — 2) m. a) Ausspruch, Aussage, Angabe, Aeusserung: वादेष्टवचनीयेषु M. 8, 269. श्रवाद्यवादेश्च बह्वन्वदिष्यन्ति BHAG. 2, 36. वादः प्रवृत्तामरुम् sagt Kṛṣṇa 10, 32. एवं वादो (der Artikel एवं-वाद zu streichen) मनोषिणाम् MBH. 1, 7865. 8381. 2, 2607. पूर्व, द्वितीय (so v. a. पूर्वपक्ष und सिद्धान्त) 13, 7200. R. 7, 23, 4, 66. fg. महान् 7, 43, 11. BHĀG. P. 4, 4, 28. 29, 59. सम्प्रेतर्वादचक्षु Spr. 1406. BHĀG. P. 3, 5, 14. न यत्र वादः worüber sich Nichts sagen lässt 4, 9, 13. Verz. d. Oxf. H. 62, a, 21. प्रज्ञावादाश्च भाषते Spr. 722 (II). पिशुनवादेषु 2730, v. l. मा वद कैतववाद् Gīt. 8, 2. ब्राह्मण^० Nir. 2, 16. शास्त्रवादानतिक्रम्य R. 5, 83, 11. श्रुतिस्मृतिवादाः ÇĀṆKH. zu BRH. ĀR. Up. S. 148. 277. इतिहासवादाः MĀLATĪM. 47, 1. साध्यवेदास्तवादाः MĀRK. P. 23, 42. काल^० Angabe der Zeit ÇĀṆKH. ÇR. 10, 21, 19. °मात्रम् LĀTJ. 10, 3, 6. 7, 7. 10, 2. 4. यथाभूय-मो^० 4, 10, 15. तद्वादास्तद्वाद्: weil die Aussage von jenem gilt, gilt sie auch von diesem Kap. 3, 11. तत्र^० BHĀG. P. 5, 11, 2. असत्य^० DAÇAK. 90, 1. श्रुत^० PRAB. 88, 8. उच्चैर्वाद ein hochfahrendes Wort UTTARAR. 101, 20 (136, 2). Erwähnung, Nennung, das Sprechen über: गुण^० BHĀG. P. 3, 6, 37. 21, 17. श्रुत^० 4, 31, 28. 6, 3, 26. नितिसवाद adj. der das Reden über Etwas eingestellt hat, kein Wort mehr sprechend MBH. 1, 7033. पुद्गल्य HARIV. 10797. न्यस्तवाद dass.: गवां प्रति 10967. — b) eine aufgestellte

Behauptung, eine Theorie, die man vertheidigt, Suçr. 1, 130, 3. SARVADAR-ÇANAS. 9, 4. 26, 21. 42, 16. निर्गुण^० 52, 13. 63, 11. 117, 4. 146, 19. 147, 11. MADHUS. in Ind. St. 1, 13, 18. fgg. 23, 13. fg. Verz. d. Oxf. H. 109, b, No. 170. Schol. zu Kap. 1, 37. KUSUM. 37, 16. BHĀG. P. 8, 22, 19. — c) eine Unterhaltung über einen wissenschaftlichen Gegenstand, Disputation, Wortstreit COLEBR. Misc. Ess. I, 293. नानुशासनवादाभ्यां भित्ता लिप्सेत कर्हिचित् M. 6, 50. विप्रं निर्व्रित्य वादतः JĀṆ. 3, 292. MBH. 3, 10602. 10612. fg. 10638. दुर्जनैः 3, 1085. मनोः प्रज्ञापतेर्वादं मर्कषेण बृहस्पतेः 12, 7366. 13, 4678. वादाविचक्षण 14, 2629. सर्ववादविशारद HARIV. 14062. न च वादस्त्वया कार्यो वादिभिः सह 14467. R. 1, 13, 23. 7, 53, 15. Spr. 2073, v. l. KATHĀS. 3, 23. 18, 133. 66, 6. 10. 13. fg. 64. fg. 72, 67. 70. 72. 211. RĀGA-TAR. 1, 178. PRAB. 111, 9. Verz. d. B. H. No. 914. Verz. d. Oxf. H. 238, b, 30. MADHUS. in Ind. St. 1, 18, 24. SARVADARÇANAS. 112, 11. तद्वनि-र्णयः कथाविशेषो वादः 114, 3. NĀJAS. 1, 1, 42. Comm. zu 41. सीमा^० Grenzstreitigkeit M. 8, 253. — d) Verabredung: यस्यां च निशि चर्मरत्न-स्तेयवादः DAÇAK. 79, 16. — e) Laut, Ruf (eines Thieres; Klang, Spiel (eines musikalischen Instruments): शकुनि^० AIR. Br. 2, 15. तदीयं गीतं शङ्खवादानुवादि PAÑKĀT. 248, 11; vgl. वीणा. — Vgl. अनारन्य^०, श्रनेका-न्त^०, श्रय^०, आशीर्वाद, एक^०, कु^०, गुण^०, जन^० दुर्वाद, धर्म^०, धातु^०, ना-स्ति^०, पक्ष^०, पर^०, पाणि^०, पाप^०, पूर्व^०, प्रतिकूल^०, प्रामाण्य^०, प्रिय^० (auch R. 1, 17, 27), ब्रह्म^०, भक्ति^०, भावप्रत्ययवादार्थ, मङ्गल^०, माया^०, मिथ्या^०, मुक्ति^०, मृषा^०, लोक^०, वाक्यभेद^०, वाग्वाद, वाणी^०, वाद^०, वी-णा^०, वेद^०, सत्य^०, साधु^०, साह्य^०, साम^०, स्वयं^०, कीन^०, हेतु^०.

वादक (vom caus. von वद्) nom. ag. Spieler eines musikalischen Instruments: शताङ्गानि च तूर्याणि वादकाः समवादनम् MBH. 1, 7056. 7909. 8, 5304. 13, 756. 1586. VARĀH. BRH. S. 10, 3. KATHĀS. 123, 134. BHĀG. P. 10, 18, 13. वाद्य^० 53, 43. — Vgl. पाणि^०, प्रियवादिता.

वादकथा f. Titel einer Schrift HALL 128.

वादन (vom caus. von वद्) 1) nom. ag. = वादक R. 1, 19, 12. — 2) n. a) das Werkzeug, mit dem die Saiten gestrichen werden, Plectrum: वै-तस KĀTJ. ÇR. 13, 2, 21. ÇĀṆKH. ÇR. 17, 3, 14. LĀTJ. 4, 2, 7. वीणादि^० AK. 1, 1, 3, 6. H. 294. — b) das Spielen eines musikalischen Instruments, Instrumentalmusik: गीतवादनम् Gesang und Musik M. 2, 178. कुशला नृत्य-वादाने MBH. 3, 14856. KATHĀS. 21, 5, 49, 18. वादनविधौ als Erklärung von वाद्ये UTPALA zu VARĀH. BRH. 18, 1. in comp. mit dem musikalischen Instrumente: भाण्ड^० M. 10, 49. वीणा^० JĀṆ. 3, 115. KATHĀS. 47, 113. 49, 33. वेणु^० R. GORR. 2, 96, 8. Verz. d. Oxf. H. 143, a, 16. मृदङ्ग^० u. s. w. Schol. zu P. 4, 4, 55. fg. am Ende eines adj. comp. f. स्था R. 2, 48, 29. st. उच्चपडवादानादण्डो^० RĀGA-TAR. 2, 99 ist vielleicht उच्चपडवादानादण्डो^० zu lesen.

वादनक n. = वादन 2) b): गीतवादनकप्रिय MBH. 12, 10417.

वादनतत्रमालिका f. Titel einer Schrift HALL 139.

वादनदण्ड m. = वादन 2) a) HALĀJ. 1, 98.

वादपरिच्छेद m. Titel einer Schrift HALL 49.

वादनकृष्णव m. desgl. HALL 166.

वादपुद्गल n. Wortstreit, Disputation M. 12, 46.

वादर्ङ्ग m. Ficus religiosa TRIK. 2, 4, 6.

वादल 1) m. Süßholz ÇABDAK. im ÇKDR. — 2) n. ein trüber Tag H.